

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom 2014 - 2020

Ing. Ladislav Kerata

Názov dokumentu:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na roky 2014 -2020
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Veľký Krtíš, obec Veľká Ves nad Ipľom
Územný plán obce:	Obec nemá vypracovaný ÚPO
Dátum schválenia PHSR:	17.12.2015
Dátum platnosti:	2020
Verzia:	1.1
Publikovaný verejne:	20.12.2015

Číslo uznesenia:	52/2015

Starosta obce:	Ing. Ladislav Kerata

.....

ZOZNAM SKRATIEK

ATSP	Asistent terénneho sociálneho pracovníka
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
CKO	Centrálny koordinačný orgán
EAGGF	Európsky poľnohospodársky podporný a záručný fond
EF	Európsky fond
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EVS	Efektívna verejná správa
FIFG	Finančný nástroj pre riadenie rybolovu
HDP	Hrubý domáci produkt
HND	Hrubý národný dôchodok
II	Integrovaná infraštruktúra
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KF	Kohézny fond
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2013
KŽP	Kvalita životného prostredia
LZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MVO	Mimovládne organizácie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NSRR	Národná stratégia regionálneho rozvoja
NUTS	Nomenklatúra územných štatistických jednotiek (La Nomenclature des Unités

	Territoriales Statistiques)
OcR	Obecný rozpočet
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
OP	Operačný program
OZ	Občianske združenie
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PI	Program INTERACT
PKS	Parita kúpnej sily
POH	Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015
PRB	Program rozvoja bývania
PRV	Program rozvoja vidieka
PRO	Program rozvoja obce
RH	Rybné hospodárstvo
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SR	Slovenská republika
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoby
SZZP	Slovenský zväz zdravotne postihnutých
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
TSP	Terénna sociálna práca, terénny sociálny pracovník
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VaI	Výskum a inovácie
VZNP	V znení neskorších predpisov
ZP	Zdravotne postihnutý
Z. z.	Zbierka zákonov

OBSAH

1 ÚVOD.....	6
2 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA A HISTÓRIA OBCE.....	13
2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	13
2.2 HISTÓRIA OBCE.....	14
3 ANALÝZA ZDROJOV.....	21
3.1 PRÍRODNÉ ZDROJE.....	22
3.2 DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA.....	28
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	33
3.4 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA.....	35
3.5 MATERIÁLNE ZDROJE.....	37
3.6 EKONOMICKÉ ZDROJE.....	38
4 SWOT ANALÝZA.....	42
5 ANALÝZA PROBLÉMOV.....	44
6 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	45
6.1 VÍZIA OBCE.....	45
7 IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC CIEĽOV A OPATRENÍ.....	46
7.1 OPATRENIA A AKTIVITY.....	46
8 AKČNÝ PLÁN.....	49
9 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE.....	56
10 MONITORING A HOTNOTENIE.....	59
ZÁVER.....	61
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	62
PRÍLOHY.....	63

ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na roky 2014 - 2020“ je základným dokumentom, ktorým sa obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (ďalej len Program rozvoja obce) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Cieľom spracovania PHSR je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav, perspektívy a šance obce v oblasti ekonomického a sociálneho rozvoja, stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce ako celku.

Štruktúra PHSR Veľká Ves nad Ipľom je v súlade s Metodickou príručkou pre vypracovanie PHSR obce vydaným ešte bývalým MVRR SR a s Metodikou na vypracovanie PHSR obce/VÚC, ktorú vyhotovilo MDV a RR SR (podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.).

Veľmi dôležitým cieľom tohto dokumentu je zabezpečenie účasti obce na čerpaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Definované sú prioritné rozvojové oblasti, ciele, opatrenia a aktivity PHSR obce v súlade so strategickými rozvojovými dokumentmi na úrovni EÚ, SR, NUTS I, NUTS II a NUTS III.

- **Dokumenty nadnárodnej úrovne:**

• **Stratégia Európa 2020**

Európa 2020 je desaťročná stratégia Európskej únie v oblasti rastu. Nezameriava sa však iba na prekonanie krízy, ale jej cieľom je odstrániť nedostatky aktuálneho rastového modelu a vytvoriť podmienky pre taký typ rastu, ktorý je inteligentnejší, udržateľnejší a inkluzívnejší. Na účely hodnotenia pokroku bolo v rámci stratégie nastavených päť hlavných cieľov, ktoré

by EÚ mala splniť do roku 2020. Týkajú sa zamestnanosti, vzdelávania, výskumu a inovácie, sociálneho začlenenia a chudoby a oblasti klímy a energetiky.

Základom stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii.
- Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje.
- Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

• Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika za účasti partnerov v súlade s prístupom viacúrovňového riadenia a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020.

Úlohou PD SR je definovať strategický prístup na riešenie identifikovaných disparít a rozvojových potrieb, ktoré v súčasnosti bránia dostatočne naplňať stratégiu inteligentného, udržateľného inkluzívneho rastu a zvyšovať kvalitu života.

Hlavným cieľom PD SR je zvyšovanie kvality života obyvateľov SR prostredníctvom vytvárania nových pracovných miest, inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Priority pre financovanie:

- Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- Infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- Trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- Moderná a profesionálna verejná správa.

Operačné programy (OP)

• **Výskum a inovácie (VaI)** – špecifická priorita: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií, podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií, zlepšiť dostupnosť, využívanie a kvalitu informačno-komunikačných technológií. Zvýšenie konkurencie schopnosti malých a stredných podnikov, poľnohospodárskeho sektora

(v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH), Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania.

- **Integrovaná infraštruktúra (II)** – špecifická priorita: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach,

- **Ľudské zdroje (EZ)** – špecifická priorita: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácie. Investície do vzdelávania, rozvoja schopností a celoživotného vzdelávania.

- **Kvalita životného prostredia (KŽP)** – špecifická priorita: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov. Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika.

- **Efektívna verejná správa (EVS)** – špecifická priorita: Zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality. Posilnenie inštitucionálnych kapacít verejných orgánov a zainteresovaných strán a efektívnosť verejnej správy.

- **Integrovaný ROP (IROP)** – špecifická priorita: Regionálna infraštruktúra a politika.

Samostatným režimom sa budú riadiť programy:

- Technická pomoc (TP)
- Rybné hospodárstvo (RH)
- Program rozvoja vidieka (PRV)
- Európska územná spolupráca (EÚS)
- Program INTERACT (PI)

- **Dokumenty národnej úrovne:**

- **Národná stratégia regionálneho rozvoja SR na roky 2014 – 2020**

Národná stratégia je východiskový strategický dokument, ktorého cieľom je komplexne určiť strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v SR. Jej úlohou je pre región na úrovni NUTS 3:

- identifikovať jeho vnútorný potenciál a špecifikovať jeho možnú konkurencieschopnosť v rámci SR,
- charakterizovať jeho špecifické stránky a z nich vyplývajúce hlavné konkurenčné výhody v rámci SR ako aj v európskom kontexte,
- určiť jeho rozvojové strategické ciele a priority.

Národná stratégia bola vypracovaná v súlade s inými strategickými a koncepčnými dokumentmi, napr. v oblasti politiky súdržnosti nadväzuje na Národný strategický referenčný rámec SR 2007 - 2013 (vrátane operačných programov), v oblasti územného rozvoja je koordinovaná súbežne s aktualizáciou KURS 2001. Národná stratégia tiež vychádza z Lisabonskej stratégie EÚ a jej rozpracovania pre Slovensko v rámci dokumentov, ako je Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, Národný program reforiem SR a Modernizačný program Slovensko 21.

NSRR je zároveň východiskový dokument pre spracovanie nového programového dokumentu na využívanie finančných prostriedkov z fondov EÚ po roku 2013.

V súlade s Lisabonskou stratégiou, v ktorej je stanovený cieľ vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku, ktorá je charakterizovaná rastom, sociálnou súdržnosťou a úctou k životnému prostrediu, bude potrebné i naďalej v Slovenskej republike zamerať pozornosť na rozvoj: ľudských zdrojov, podnikateľského prostredia, vedy, výskumu a inovácií, životného prostredia.

Strategickým cieľom NSRR je „Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov pri súčasnom zvyšovaní kvality života ich obyvateľov a pri rešpektovaní princípov TUR.“

Prioritné oblasti národného rozvoja:

Prioritná oblasť 1: Veda, výskum a inovácie

Prioritná oblasť 2: Ľudské zdroje

Prioritná oblasť 3: Zamestnanosť

Prioritná oblasť 4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

Prioritná oblasť 5: Životné prostredie - zmeny klímy, obnoviteľné energetické zdroje

- Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska (schválená uznesením vlády SR) – Lisabonská stratégia pre Slovensko,
- Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013,

- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (schválená uznesením vlády SR),
- Národný program reforiem SR na r. 2011 - 2014 (schválený uznesením vlády SR),
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2013 (schválená uznesením vlády SR),
- Politika súdržnosti v rokoch 2014 – 2020,
- Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015,
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky – zásadou vytýčenou v spomínanom dokumente je aj minimalizácia vzniku, využívanie a správne zneškodňovanie odpadov.

- **Dokumenty regionálnej úrovne:**

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) na roky 2014-2020.

NSRRSR zadefinovala strategické ciele BBSK nasledovne:

- doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
- rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti elektronických služieb,
- poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
- inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Na základe uvedeného boli určené prioritné oblasti:

PO 1: Veda, výskum a inovácie

PO 2: Ľudské zdroje

PO 3: Zamestnanosť

PO 4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

PO 5: Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie

Víziou obce je zabezpečiť hospodársky a ekonomicky rast pri dodržaní podmienok TUR a využití obnoviteľných zdrojov energie, kvalitne zabezpečenie životných potrieb obyvateľstva v kontexte zachovania a rozvoja kultúrnych tradícií a zvykov v obci využívajúc úzku spoluprácu verejného, neziskového i podnikateľského sektoru a občanov.

Dosiahnutím stanovených cieľov sa zlepši miestna infraštruktúra, podporí sa rozvoj miestneho vidieckeho podnikania, vytvorenie nových pracovných príležitostí, poskytnú sa

kvalitnejšie základné služby samotnému obyvateľstvu i návštevníkom vidieka, čo v dôsledku prispeje k rozvoju vidieckeho turizmu v obci a zvýši sa atraktivita obce, okolitých obcí i regiónu.

Finančne prostriedky, ktoré získame z Európskych fondov, musíme čo najefektívnejšie vynaložiť. Pomáhať obciam by mali odborníci, ktorí sú vzdelaní, skúsení a majú určitú motiváciu. Musíme takých odborníkov udržať v regióne ba aj v obci, aby kapacita mladých vzdelaných ľudí čím ďalej rástla.

Dokument na dosahovanie cieľov rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom je jedným z podporných dokumentov, ktorý obsahuje podrobne detaily a ciele programu.

Poslaním PHSR Veľká Ves nad Ipľom je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce. Je to zároveň otvorený dokument, ktorý sa môže podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať.

Postup spracovania Programu rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bol vypracovaný na základe Metodickéj príručky vydanéj Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, sekciou regionálnej politiky. PHSR obce Veľká Ves nad Ipľom obsahuje tieto základné časti:

1. Analytická časť

- pozostáva zo situačnej analýzy, t.j. identifikácie súčasného stavu socio-ekonomického vývoja obce a okolia obce, hodnotí súčasný stav v jednotlivých oblastiach na území obce, analýza bola zameraná na tieto oblasti: prírodné zdroje, demografická situácia, sociálna a technická infraštruktúra, materiálne zdroje a ekonomické zdroje,
- vypracovanie SWOT analýzy.

2. Strategická časť

- rozoberá rozvojovú stratégiu územia, resp. víziu obce a ciele obce.

3. Programová/Implementačná časť

- zahŕňa opatrenia, priority a konkrétne plánované aktivity.

4. Finančná časť

- nadväzuje na strategickú časť PHSR, definuje priority a opatrenia.
- pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia.

Účel Programu rozvoja obce:

Účelom je aktualizácia celého strategického rozvojového dokumentu s cieľom definovať potrebné, žiaduce priority, ktoré obci umožnia dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii.

Program rozvoja obce je komplexným dokumentom. Spája otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od napr. územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja obce sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Poslaním PHSR je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce. Je to otvorený dokument a mal by sa podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať.

2 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA A HISTÓRIA OBCE

2.1 CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Veľká Ves nad Ipľom sa nachádza v Banskobystrickom kraji, v južnej časti Stredného Slovenska. Je situovaná v juhozápadnej časti okresu Veľký Krtíš. Územie má rozlohu 922 ha. Susedí s obcami Balog nad Ipľom, Sečianky, Vinica a Ipeľské Predmostie.

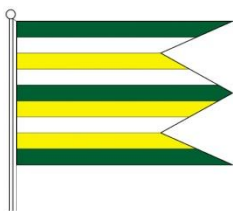
Obec Veľká Ves nad Ipľom je súčasťou mikroregiónu Veľký Potok - Ipeľ, ktorý pozostáva z pätnástich obcí. Sú to obce Balog nad Ipľom, Čelovce, Dolinka, Ďurkovce, Hrušov, Ipeľské Predmostie, Kamenné Kosihy, Kosihy nad Ipľom, Kleňany, Sečianky, Širakov, Trebušovce, Vinica, Veľká Čalomija a Veľká Ves nad Ipľom.

Mikroregión vznikol v roku 2000 ako občianske združenie podľa Zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov. Vznikol za účelom vzájomnej spolupráce pri realizácii rozvojových projektov. Za sídlo mikroregiónu bola ustanovená obec Vinica. Jednotlivé obce v združení zastupujú starostovia obcí. Do dnešného dňa združenie nemá iných členov, teda žiadne právnické ani fyzické osoby.

SYMBOLY OBCE

Erb obce –v zelenom štíte pod zlatým zvlňeným brvnom položená strieborná zlatoplutvá ryba - to všetko prevýšené zlatým previazaným snopom bezostých klasov medzi striebornými radlicami - vpravo čerieslom a vľavo lemešom.

Vlajka obce - Pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov vo farbách zelenej (1,5,9/9), žltej (2,4,7/9) a bielej (3,6,8/9), Pomer strán má 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi siahajúcimi do tretiny listu vlajky.

2.2 HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE

Územie Nogfolu, dnešnej Veľkej Vsi nad Ipľom – Ipolynagyfalu a okolie bolo obývané človekom už v dobách predhistorických, o čom svedčia archeologické nálezy z doby kamennej, bronzovej a železnej. V období sťahovania národov sa tu vystriedali Jazygovia, Kvádi, Osi, Cottini, Hunovia, Svérovia a Avari. **V 6. a 7. storočí** sem prichádzajú Slovania. Do starej slovanskej osady sa v 10. storočí usídľujú Maďari, čomu nasvedčuje aj samotné pomenovanie Nagfolu (dnes Nagy Falu, Veľká Dedina).

Prvá písomná zmienka o obci Nogfalu (Veľká Ves nad Ipľom) je z dňa 24. apríl 1252, v ktorej je uvedené, ako Uhorský kráľ Belo IV. apradovský, dáva comesovi Mykovi Zolumovi, za preukázané služby kráľovi a kráľovnej kuňorune obec Hydweg (Ipeľské Predmostie), oráčiny, lúky, lesy so všetkými príjmami a ďalšími súčasťami. V spojitosti s obcou Nogfolu (Veľká ves nad Ipľom) sa v predmetnej listine uvádza: „...terra Gregorii comitis Nogfolu...“, čiže držiteľom obce Veľká ves nad Ipľom bol comes (župan) Gregorius – Gergely ispán.

V roku 1400, pri metácii chotára Nagfalwa – Veľká Ves nad Ipľom, sa uvádzajú cesty: „via Vezche – Nagfalwa“ (Ipolyvece a Veľká Ves nad Ipľom) a „via Balog – Vezche“, čiže cesta Baloch nad Ipľom a Ipolyvece.

V roku 1442 uhorská kráľovna Alžbeta daruje Naghfalw - Veľkú Ves nad Ipľom, drégelským kastelánom menom Fedémesi Zobonya Imre a Deedi Farkas Peter, syn Ladislava.

27. januára 1476 je v obci Naghfalw 12 sedliackych usadlostí, 4 sedliacke usadlosti sú neobsadené. Na Ipoli bo uvádzaný mlyn, ktorý bol v držbe komunity.

V roku 1504 sa usídľujú v Honte Erdődiovci a kupujú si kúriu v Plášťovciach. Turecké vojská prepadli v roku 1552 južné Slovensko. Tieto prepady boli dosť časté, až do uzavretia mieru v Drinopoli. 10. augusta 1552 pri obci Palást (Plášťovce) osmanské jednotky vyrezaného Aliho Budínského pašu porazili habsburské žoldierske vojská. Plášťovecká bitka bola prvou najväčšou bitkou s Turkami na území Slovenska. Výstavba, údržba a oprava hradov si vyžadovala veľa pracovných síl bez platby.

V nedatovanom súpise z rokov 1640 – 1694, za zachovalo viac obecných portálnych súpisov zo župy Hont. Medzi zachovanými je aj nedatovaný súpis Possessio Nagyfalu. Súpis

zaraduje do stredy určeného rozpätia, čiže do roku 1667. Zo súpisu zisťujeme, že v obci je 14 sedliackych usadlostí, richtárom obce bol Georgius Juhász.

V roku 1715 je uskutočnené celoštátne sčítanie obyvateľstva v Uhorsku (pre zistenie daňovníkov na dane z príjmu v súvislosti so zavedením stáleho vojska v krajine). Sčítanie vykonali konskriptori zo župy Szabolcs. Nagyfalu – Veľkej Vsi nad Ipľom bolo celkom 12 domácností, a to 10 sedliackych domácností, obhospodarujúcich 226 holdov oráčiny, 45 koscov lúk a 14 kopáčov viníc a 2 želiarske domácnosti. V roku 1715 je v Uhorsku zavedené stále vojsko.

V roku 1720 bolo vykonané opakované sčítanie obyvateľstva. Sčítanie vykonali opäť konskriptori zo župy Szabolcs. Obec mala 12 sedliackych poddanských domácností, obhospodarujúcich 156 holdov oráčiny, 24 koscov lúk a 13 kopáčov viníc. Došlo k značnému zníženiu výmery usadlostí.

Vo feudalizme sa poddanými roľníkmi dedične používaná poľnohospodárska pôda nazývala urbárskou pôdou. Základnou jednotkou urbárskej pôdy, ktorej výmera nebola jednotná, bola sedliacka usadlosť.

Súpis urbárskej pôdy a povinnosti poddaných užívateľov mali obsahovať urbáre.

Dňa 23. januára 1767 panovníčka Mária Terézia vydáva pre Uhorsko urbársky edikt, upravujúci práca a povinnosti medzi poddanými a zemepánom, na zabezpečenie rovnomerného zaťaženia daňami, dávkami a nádennícku prácou. Pred spracovaním nových urbárov boli v každej obci vykonané zistenia a spísanie predurbárskeho stavu. Predurbárske jednanie v obci Veľká Ves nad Ipľom bolo vykonané 9. novembra 1769. Predmetná zápisnica je v odpise zo dňa 14. marca 1858. Poddanské obyvateľstvo obce Veľká Ves nad Ipľom sa delilo podľa držby pozemkov na sedliakov, želiarov, podželiarov. Veľká Ves nad Ipľom bola zaradená do I. triedy a celá sedliacka usadlosť mala 18 holdov rolí a 6 koscov lúk. Po vykonaní predurbárskeho šetrenia v roku 1769 a vrchnostenskom schválení základných

otázok, najmä klasifikácie zeme a veľkosti usadlosti v Hontianskej župe, dochádza v roku 1770 k vyhotoveniu celoobecných urbárov. V roku 1770 vlastnilo pozemky v obci 7 zemepánskych rodín.

Kultúrno-historické pamiatky

V zmysle medzinárodných dohôd je kultúrne dedičstvo definované nasledovne: „Kultúrne dedičstvo tvoria historické a kultúrne hodnoty vytvorené predchádzajúcimi generáciami bez ohľadu na dobu a miesto ich vzniku. Predstavuje hmotné i nehmotné veci a predmety, jednotlivé objekty, ucelené súbory a komplexy“. Historické a kultúrne hodnoty vytvorené predchádzajúcimi generáciami je potrebné ochraňovať. Mnoho historicky významných objektov bolo pre svoju dôležitosť zapísaných do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu (ÚZPF), ktoré je potrebné chrániť podľa zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

Zoznam kultúrnych pamiatok v obci

Tabuľka č. 1. -

Obec	Pamiatkový objekt	Bližšie určenie
Veľká Ves nad Ipľom	Rímsko katolícky kostol	barokovo-klasicistická z 2. polovice 18. storočia, upravená začiatkom 19. storočia
Veľká Ves nad Ipľom	Kaplnka	kaplnka z 19. st., nachádza sa pri hlavnej ceste
Veľká Ves nad Ipľom	Socha sv. Jána Nepomuckého	socha nanovo vyrobená v roku 2010

Zdroj: UZKP

Obce môžu v zmysle zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, § 14, ods. 4 rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. Rozhodnutia vo veci pamätihodností obcí sú prerokované v obecných zastupiteľstvách a schválené uzneseniami.

Pamätihodnosti v obci

Tabuľka č. 2. -

Budovy	sedliacke domy
Kostol	Rímsko katolícky kostol s
Pamätihodnosť	Socha Sv. Jána Nepomuckého
Pamätná tabuľa, pomník	Pomník obetiam 1. a 2. svetovej vojny v parku pri KD
Náhrobný kameň v cintoríne	Rodina Terstyanskych

Zdroj: obec

Ľudová architektúra v obci

Domy v dedine boli vo väčšine postavené z hlinených tehál, kameňa a tehál. Války si pripravoval každý sám, ale stalo sa, že ich dali vyrobiť cigánom. Na brehu Ipľa boli veľké jamy, v ktorých nohami miešali rezanú hlinenú zem so slamou. Takto pripravenú hlinu dávali do tehlových foriem, postláčali ich, navrchu postriekali vodou a nakoniec rámy vytiahli. Takto pripravená surovina sa na mieste týždeň sušila, potom tehly poskladali do ihlana a ďalej sušili. Do plytkej jamy vykopaného základu dávali drsné stopky konope, na to umiestnili blato, a potom sa mohla začať stavať stena. Strechy domu dlho zakrývali zo slamy pripravenou šupkou.

3 ANALÝZA ZDROJOV

3.1 POLOHA OBCE

Obec leží v Ipeľskej kotline na pravom brehu rieky Ipeľ v južnej časti okresu Veľký Krtíš. Obec susedí s obcami Ipeľské Predmostie, Sečianky, Balog nad Ipľom, Vinica a Maďarskou republikou. Z obce je vzdialenosť do okresného mesta cca 40 km. Výmera katastrálneho územia je 922 ha. V obci žije 400 obyvateľov.

Mapa č. 1. – Vymedzenie územia obce

Zdroj: www.velkavesnadiplom.sk

Nadmorská výška v strede obce je 132 m n. m. a v chotári 128 - 264 m n. m. Južná časť chotára sa nachádza na širokej mokrej, zaplavovanej nive Ipľa a na nižších terasách s pieskovými návejmi. Rovinaté územia obce sú poľnohospodársky obrábané. Severná, severo-západná časť je na pahorkatine s plochými členitými chrbtami z mladotret'ohorných uloženín. Severo-západnú časť územie tvoria hlavne lesné porasty.

3.2 PRÍRODNÉ ZDROJE

Riešené územie nemá príliš pestrý charakter geologickej stavby, čo je podmienené jeho geografickou pozíciou na juhu Slovenska, kde sa na geologickej stavbe podieľajú takmer výlučne horniny z obdobia neogénu (sedimenty a vulkanity) prekryté tenkými nesúvislými pokryvmi kvartérnych uloženín. Má stredne kvalitné lužné, nivné a hnedozemné a pieskové pôdy.

Štrkový materiál je dobre opracovaný, okruhliaky sú elipsovité a majú pestré petrografické zloženie. Prevláda kremeň, kremenec, žilný kremeň, rohovce, silicity a menej okruhliaky treťohorných vulkanických hornín – andezit, ryolit, ryodacit, tufy. Štrkový materiál sa skôr ťažil v oblastiach Balog nad Ipľom, Veľká Ves nad Ipľom, Kosihy nad Ipľom, Veľká a Malá Čalomija, Bušince, Vrbovka, Veľká Ves nad Ipľom, Čeláre. V súčasnosti sa ťaží na juhu Malého Kiarova a na juhu okraja miestnej časti obce Peťov.

Rieka Ipeľ tečie čiastočne v regulovanom a čiastočne pôvodnom koryte obkolesená romantickou prírodou a dobrými miestami na rybolov.

Lesná pokrývka územia je ovplyvnená ľudskou činnosťou. Značná časť bola odlesnená a premenená na pasienky a ornú pôdu. Druhovú štruktúru pôvodných lesných spoločenstiev, ktoré na území ostali, bola nevhodným hospodárením a výberom drevín zmenená.

Uceleným a súvislejším lesným komplexom je pokrytá len severozápadná časť územia, na honoch s miestnym názvom „Medvekút“. Nadmorskou výškou sa včleňuje do dubového vegetačného stupňa, kde v podmienkach panónskej klímy mal optimálne podmienky dub zimný s menším zastúpením hrabu obyčajného a prímiesou javora mliečneho, javora poľného, lipy malolistej, duba letného a okrajovo buka lesného.

Z chránených druhov flóry boli zaznamenané *Colutea arborescens*, *Stipa capillata*, *Orchis morio*, *Ranunculus illyricus*, *Chrysopogon gryllus*, *Ornithogallum kochii*, *Leopoldia comosa*, *Linum austriacum*. Veľký význam má územná ochrana lokality aj z hľadiska ochrany entomofauny, z plazov sa tu nachádzajú *Lacerta agilis*, *L. viridis*, *Coronella austriaca*, z vtáctva boli vrátane blízkeho okolia evidované napríklad *Merops apiaster*, *Upupa epops*, *Accipiter gentilis*, *A. nisus* a vyše 20 druhov drobných spevavcov.

Výmera územia, využitie pôdy v obci:

Tabuľka č. 4 – Výmera územia obce Veľká Ves nad Ipľom (v ha)

Celková výmera	Lesné pozemky	Poľnohosp. pôda a TTP	Vodné plochy	Ovocné sady	Zastavaná plocha	Ostatné
922	127	528 + 153	9	44	23	38

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Graf č.1 – Výmera územia v ha (za rok 2015)

Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody a krajiny predstavuje predchádzanie zásahom a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, prirodzený estetický vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov týchto zásahov. Povinnosť chrániť všetky zložky prírody je zakotvená v rade zákonných opatrení, základným zákonom je Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení nesk. predpisov. V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny sa pre územnú ochranu prírody a krajiny stanovuje päť stupňov ochrany, pričom rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Prvý stupeň ako všeobecná ochrana platí na celom území SR všade tam, kde nie je vyhlásená územná ochrana v jednotlivých kategóriách chránených území. Druhý až piaty stupeň predstavuje osobitnú ochranu, a to v zmysle územného členenia, alebo v zmysle druhovej ochrany.

Okres Veľký Krtíš má v porovnaní s ostatnými regiónmi SR malé množstvo vyhlásených chránených území. Vyhlásené chránené územia zahŕňajú podstatnú časť ekologicky najcennejších častí prírody týchto okresov. Rovnako to platí aj o územiach označovaných ako ekologicky významné segmenty krajiny. V rámci starostlivosti o chránené územia nie sú zatiaľ spracované programy starostlivosti resp. osobitné režimy ochrany. Taktiež v rámci starostlivosti o chránené druhy neboli vypracované osobitné režimy ochrany. Vzhľadom k týmto údajom je nanajvýš dôležité rešpektovať aktuálne zákonné normy v oblasti ochrany prírody a krajiny, realizovať opatrenia navrhované v odborných dokumentoch (R-ÚSES apod.) a zároveň sa venovať oblasti prevencie, výchovy a vzdelávania.

Chráneným územím na území obce je Chránené vtáčie územie, ktoré sa tiahne v smere západ - východ a je ohraničené z juhu riekou Ipľ a so severu štátnou cestou. Samotná prírodná rezervácia zahŕňa lesostepné a stepné xerothermné biotopy. Reálnu vegetáciu predstavujú spoločenstvá teplomilných druhov lúk a pasienkov s rozptýlenou krovinovou vegetáciou. Z chránených druhov flóry boli zaznamenané *Colutea arborescens*, *Stipa capillata*, *Orchis morio*, *Ranunculus illyricus*, *Chrysopogon gryllus*, *Ornithogallum kochii*, *Leopoldia comosa*, *Linum austriacum*. Veľký význam má územná ochrana lokality aj z hľadiska ochrany entomofauny, z plazov sa tu nachádzajú *Lacerta agilis*, *L. viridis*, *Coronella austriaca*, z vtáctva boli vrátane blízkeho okolia evidované napríklad *Merops apiaster*, *Upupa epops*, *Accipiter gentilis*, *A. nisus* a vyše 20 druhov drobných spevavcov.

Základnou súčasťou európskej politiky pri ochrane biodiverzity a ekosystémov je úplná realizácia sústavy NATURA 2000, ktorá má vytvoriť súvislú európsku sieť osobitne chránených území, ktorú budujú členské krajiny nezávisle na národných sústavách chránených území.

Územný systém ekologickej stability

Udržanie ekologickej stability na Zemi je základnou nevyhnutnou podmienkou princípu trvale udržateľného rozvoja. Účelom dokumentov ÚSES je stanoviť celoplošný systém obhospodarovania krajiny s cieľom zachovať, udržať, alebo vytvárať stabilitu krajinného systému. Konkrétne to znamená ochranu a vytvorenie podmienok pre existenciu a rozvoj genofondu (najmä ohrozeného), zachovanie biodiverzity, blokovanie rozvoja negatívnych procesov a podporovanie rozvoja prirodzených (samoregulačných) procesov.

Životné prostredie

Ochrana životného prostredia spočíva v ochrane jednotlivých jeho zložiek, v minimalizácii negatívnych vplyvov na životné prostredie a v rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. Povinnosť chrániť všetky zložky životného prostredia je zakotvená v rade zákonných opatrení, ako napr.:

- Zákon NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov,

- Zákon č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde, platí do 31.12.2015
- Zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nesk. predpisov, platí do 31.12.2015
- Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 572/2004 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami v znení nesk. predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení nesk. predpisov,
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z.z, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení nesk. predpisov,
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 366/2015 Z.z, o evidencnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 367/2015 Z.z ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu palív a vedenie prevádzkovej evidencie o palivách
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 368/2015 Z.z o vydaní výnosu o jednotných metódach analytickej kontroly odpadov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 370/2015 Z.z o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu, o zozname výrobkov, materiálov a zariadení, za ktoré sa platí príspevok do Recyklačného fondu, a o podrobnostiach o obsahu žiadosti o poskytnutie prostriedkov z Recyklačného fondu
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z.z ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 372/2015 Z.z o skládkovaní odpadov a dočasnom uskladnení kovovej ortuti
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 373/2015 Z.z o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov

V oblasti životného prostredia patria k samostatne sledovaným tieto zložky:

- Ovzdušie, pôda, voda, odpady, hluk a vibrácie, žiarenie

Ich stav významnou mierou vplýva aj na stav zdravotného stavu obyvateľstva. V riešenom území patrí k najviac zaťaženým zložkám voda a pôda, a to z dôvodu absencie likvidácie odpadových vôd. Samostatnou zložkou sú odpady.

Kľúčovým predpisom v **odpadovom hospodárstve** je Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Jeho vykonávacía vyhláška (371/2015) upravuje niektoré podrobnosti napr. pre obsah POH a pre nakladanie s odpadmi a požiadavky na zariadenia na nakladanie s odpadmi. Od 1.januára 2016 nadobudnú účinnosť ustanovenie zákona o odpadoch, ktoré zakazuje zneškodňovať biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, parkov, cintorínov. Každý pôvodca je povinný triediť bioodpad zo záhrad oddelene od ostatných druhov odpadu a zabezpečiť jeho kompostovanie vo vlastných priestoroch. Znižovanie odpadu jeho separáciou a následným zhodnocovaním je prioritou aj pre obec Veľká Ves nad Ipľom.

3.2 DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA

Vývoj počtu obyvateľov obce Veľká Ves nad Ipľom

Tabuľka č.5 -

Obec	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2015
Veľká Ves nad Ipľom	524	518	457	419	430	422	400

Zdroj: ŠÚ SR, 2015, obec

Celkový počet obyvateľov obce Veľká Ves nad Ipľom dosahoval svoje maximum okolo roku 1960, kedy sa v štatistických údajoch uvádza, že obec mala rekordných 524 obyvateľov. V 80. rokoch 19. storočia až po 70. roky 20. storočia bol stav obyvateľov pomerne vyrovnaný, od roku 1970 môžeme sledovať neustály pokles. Obec dosahuje svoje minimum v posledných rokoch. V poslednom desaťročí je počet obyvateľov stabilizovaný okolo počtu 420. V roku 2014 došlo k odhláseniu občanov, ktorý sa aj tak zdržovali mimo obce, tým pádom došlo k poklesu na súčasný počet obyvateľov, čo je 400.

Tabuľka č.6 – za rok 2014

Prírodný prírastok		Migračné saldo	Celkový Prírastok/ úbytok
narodení	zomrelí		
1	6	-13	-19

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

V obci dochádza dlhodobejšie k prirodzenému úbytku obyvateľstva spôsobeného vyššou mierou vyst'ahovaných v porovnaní s prisťahovanými. Tabuľka č.6 – prirodzený prírastok a migrácia obyvateľstva dokumentuje hodnoty za rok 2014.

Veková štruktúra obyvateľov k 31.12. 2014

predproduktívny vek (0-18)	produktívny vek (18-62)	poproduktívny vek (63 a viac)
59	219	122

Zdroj: Evidencia obce, 2015

V obci dochádza k úbytku obyvateľstva v predproduktívnom veku. Pokles počtu obyvateľov v predproduktívnom veku a nárast počtu obyvateľov vo veku poproduktívnom výrazne znižuje možnosti vnútornej dynamiky rozvoja a zvyšuje nároky na zabezpečovanie sociálnych programov.

Priemerný vek občanov obce je 45 rokov.

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Náboženské vyznanie obyvateľov

Obec	Rímskokatolícka	Evanjelická Cirkev a.v	Gréckokatolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	nezistené	bez vyznania	spolu
Veľká Ves nad Ipľom	380	4	-	-	3	13	400

Zdroj: ŠÚ SR, 2015, obec

V obci silne prevládajú obyvatelia s rímskokatolíckym vyznaním – 95 %. Evanjelická cirkev– 1 % obyvateľov. Bez vyznania zastáva 3% a nezistené je 1% obyvateľov.

Kluby, združenia a spolky

Kultúrno-spoločenský život je v obci zabezpečovaný nielen prostredníctvom obecného úradu, ale tiež v rámci záujmových združení občanov:

- Csemadok
- Dobrovoľný hasičský zbor

Združené spoločenské aktivity

Kultúrno-spoločenské aktivity uskutočňované v obci pre obyvateľov i pre návštevníkov udáva nasledujúci prehľad:

- Máj - oslavy oslobodenia
- deň matiek
- Jún - deň obce
- August - športový deň obce
- November - posedenie pre dôchodcov
- obecný ples
- December - Mikuláš v obci

Pracovné príležitosti – zamestnanosť

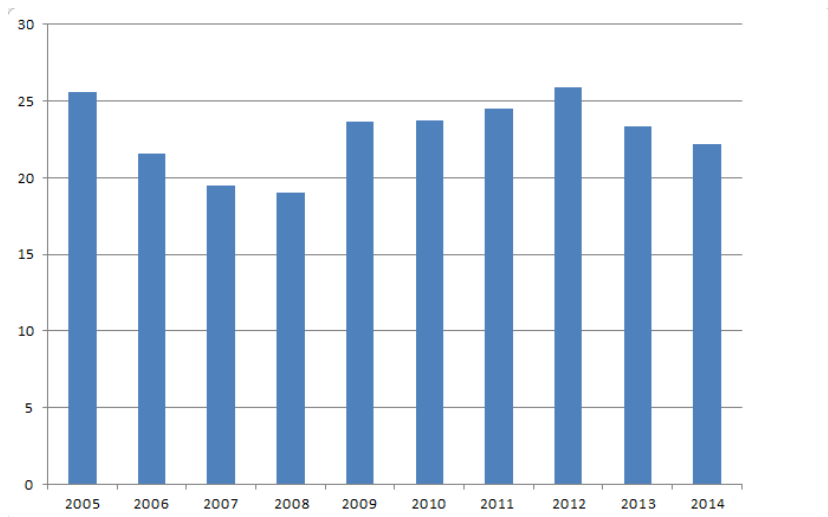
- Obecný úrad, materská škola,
- Poľnohospodárske družstvo
- Drobné prevádzky, pošta, zdravotné stredisko, predajňa potravín

Priemerný počet nezamestnaných (%)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Veľký Krtíš (okres)	25,58	21,56	19,49	19,06	23,69	23,71	24,54	25,87	23,37	22,17

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Graf č. 7- Priemerný počet evidovaných nezamestnaných (%)

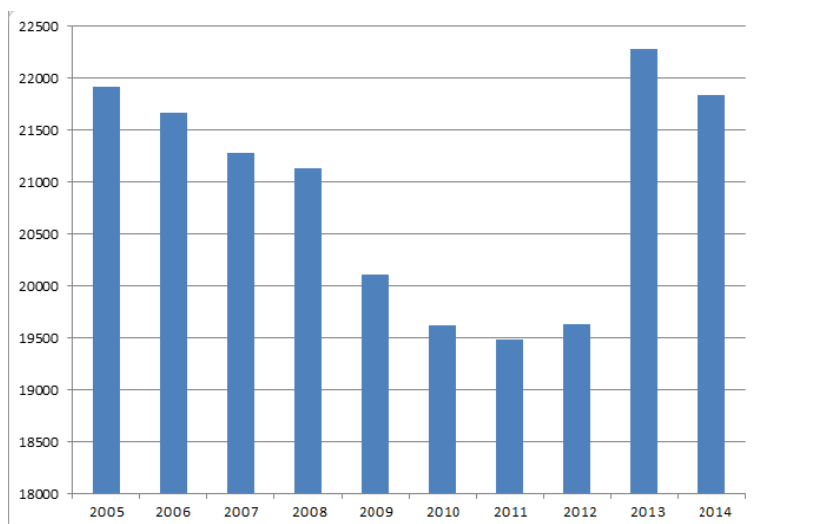

Zdroj: ŠÚ SR – okres Veľký Krtíš, 2015

Percentuálny počet nezamestnaných občanov v okrese Veľký Krtíš sa pohybuje v hodnotách od 22 až 23 % až po 25,87% čo bola najkritickejšia hodnota nezamestnanosti v roku 2012. Súčasná hodnota nezamestnanosti v okrese je 22,17% (k 31.12.2014). Pod hodnotu 20% sa nezamestnanosť v okrese dostala iba po dobu rokov 2007-2008. V roku 2015 sa nezamestnanosť v okrese ďalej znižuje a v súčasnosti sa pohybuje na hranici 20%.

V obci Veľká Ves nad Ipľom je situácia v porovnaní s okresom Veľký Krtíš o niečo lepšia, keď sa nezamestnanosť pohybuje v závislosti na sezónnych prácach okolo 15 %.

Graf č.8 - Ekonomicky aktívne obyvateľstvo okresu Veľký Krtíš za roky 2005 - 2014

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Obr. Porovnanie nezamestnanosti jednotlivých okresov Slovenskej republiky, 05/2015

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

3.3.1 Doprava

Obec Veľká Ves nad Ipľom sa rozprestiera na území okresu Veľký Krtíš. Urbanizačnou osou veľkokrtíšskeho okresu je os Šahy – Veľký Krtíš na juhu Krupinskej planiny a Ipel'skej kotliny. Základ dopravného skeletu predstavuje súčasná trasa.

O dopravu ľudí sa od roku 1982 starala SAD v Modrom Kameni, neskôr SAD Zvolen. V obci je jedna autobusová zastávka, druhá je na križovatke Sečianky. Výhodou autobusového spojenia obce je, že v smere zo Šiah všetky autobusy idú cez obec a až za obcou sa delia na rôzne smery. Vzhľadom na vysoký počet motorizovaných obyvateľov obce je autobusové spojenie dostatočné.

Autobusová doprava je výlučnou hromadnou dopravou zabezpečenia spojenia obce s mestami s vyššou vybavenosťou. Vlakové spojenie obec nemá, a ani zo stanice Šahy už nepremávajú vlakové spojenia do stanice Zvolen, čiastočne sú zabezpečované spojenia v smere Šahy - Čata - Levice, poprípade Štúrovo.

Pešia doprava je vzhľadom na intenzitu dopravy na ceste bezpečná.

3.3.2 Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Obyvatelia obce získavajú pitnú vodu z verejného vodovodu vybudovaného v južnej časti okresu Veľký Krtíš v rokoch 2007 - 2010, úžitkovú vodu z vlastných kopaných studní.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Odpadové vody sú zachytávané v žumpách a septikoch, ktoré sú následne vyvážané do ČOV v okolitých obciach, hlavne do obce Vinica.

3.3.3 Energetika

Odber elektrickej energie je v Banskobystrickom kraji zabezpečený dodávkou elektrickej energie po nadradenom prenosovom systéme ZVN 400 kV a VVN 220 kV a distribučnom rozvodnom systéme 110/22 kV, prostredníctvom energetických uzlov 400/220/110 kV rozvodní a transformovní.

Prenosová sústava 400 kV rozvedená v južnej časti riešeného územia, s napojením na celoeurópsku 400 kV sústavu, prechádza v smere Levice – Rimavská Sobota – Moldava nad Bodvou. V energetickom uzle 400 kV rozvodne EMO je prepojená so severnou vetvou v smere EMO – Horná Ždaňa – Liptovská Mara. Banskobystrický kraj je na túto nadradenú prenosovú sústavu pripojený prostredníctvom dvoch 400 kV rozvodní a transformovní nachádzajúcich sa v riešenom území a to Rz Horná Ždaňa a Rz Rimavská Sobota.

Súčasný stav

Veľká Ves nad Ipľom je zásobované elektrickou energiou prostredníctvom vzdušnej linky, v obci sú umiestnené 3 transformátorové stanice, ktoré rovnomerne pokrývajú potreby obyvateľstva a podnikateľov.

3.3.4 Plynofikácia, zásobovanie teplom

Obec Veľká Ves nad Ipľom je plne plynofikovaná. Všetky RD majú možnosť pripojenia sa na plynovod. Zásobovanie teplom pre bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť je zabezpečované plynovým kúrením, v posledných rokoch veľa spotrebiteľov prechádza na kúrenie tuhým palivom, a to hlavne drevom. V minimálnej miere sa používa elektrické kúrenie.

Slovensko je považované za krajinu, ktorá má ideálne prírodné podmienky na rozvíjanie využívania energie z biomasy. Takmer polovica územia Slovenska je zalesnená. Vo všeobecnosti však Slovensko podstatne zaostáva vo využívaní biomasy v porovnaní s tým, čo

je v súčasnosti dostupné a technicky uskutočniteľné. Súčasné využitie biomasy pokrýva približne 1,6 %.

3.4 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Kultúra, osвета

Obec	Kultúrny dom	Kino	Folklórny súbor	Knižnica	Múzeum
Veľká Ves nad Ipľom	áno	nie	áno	áno	nie

Zdroj: Obecný úrad, 2015

Občianska vybavenosť

Obec	Elektrická energia	Plyn	Kanalizácia	Vodovod	Materská škola	Základná škola	Stredná škola	Obchod
Veľká Ves nad Ipľom	áno	áno	-	áno	áno	-	-	áno

Zdroj: obecný úrad, 2015

Spoločenské organizácie

Csemadok -Rozvoj Maďarskej kultúry a identity, rok založenia 1960

Dobrovoľný hasičský zbor – záujmová činnosť, rok založenia 1961

V programovom období 2007 - 2013 bola obec Veľká Ves nad Ipľom **členom MAS Partnerstva Krtíškeho Poiplia**. V roku 2014 sa členovia MAS Partnerstva Krtíškeho Poiplia rozhodli, že založia 2 nové občianske združenia. Celý proces bol ukončený registráciou **Občianskeho združenia Hontianske Poiplie** dňa 27.03.2015. Od tej doby je obec členom občianskeho združenia, ktoré sa uchádza o štatút MAS.

Pri spracovaní novej stratégie CLLD pre OZ boli využívané postupy a metódy interaktívneho plánovania, ktoré sa vyznačujú aktívnym zapojením verejnosti do všetkých etáp prípravy a spracovania, najmä však týchto etáp: SWOT analýza územia, Vízia rozvoja územia, Problémová analýza a stanovenie rozvojových priorít, Strategická časť (strategický cieľ, strategické priority, špecifické ciele, opatrenia, aktivity), Akčný plán, Finančný plán a Implementačný rámec. Etapy spracovania auditu a monitorovacieho a hodnotiaceho rámca boli vo väčšej miere úlohou vonkajších expertov. Stretnutia k tvorbe stratégie CLLD sa konali počas rokov 2014 a 2015. Celkom bolo realizovaných 8 stretnutí priamo v území s celkovým počtom účastníkov 141 osôb.

Územie Občianskeho združenia je ucelený celok a tvorí ho 20 obcí, s počtom obyvateľov 10 500.

3.5 MATERIÁLNE ZDROJE

Domový a bytový fond

Úroveň bývania je jednou zo základných charakteristík životnej úrovne obyvateľstva. Jej vývoj úzko súvisí s rastom počtu obyvateľstva, jeho štruktúrou a rozmiestnením. Ovplyvňuje úroveň reprodukcie pracovných síl, pôsobí na celkový životný štýl obyvateľstva.

V súčasnej dobe je v obci Veľká Ves nad Ipľom spolu 162 domácností, z toho 154 rodinných domov a 2 bytové domy.

3.6 EKONOMICKÉ ZDROJE

Hospodárska základňa

Priemyselná výroba

Okres Veľký Krtíš patrí v rámci Banskobystrického kraja, ale aj v rámci Slovenskej republiky medzi okresy s nízkou mierou industrializácie. Priemyselná výroba je v zásade lokalizovaná len do sídla okresu, mesta Veľký Krtíš, kde ju reprezentujú podniky strojárskoho, potravinárskeho a textilného priemyslu. V poslednom období sa etablovalo aj niekoľko zahraničných spoločností na území mesta Veľký Krtíš. Okrem toho tu pôsobia

menšie výrobné prevádzky na báze živnostenského podnikania a remeselných činností, prípadne miestne filiálne prevádzky ďalších podnikov sídliačich mimo okresu, nepresahujúce lokálny, nanajvýš regionálny význam.

Popri veľkom priemysle sa už v súčasnosti vytvára skupina malých a stredných podnikov a drobných živnostníkov, orientovaných predovšetkým na uspokojovanie potrieb vlastného regiónu a na rozširovanie a sprostovanie ponuky najmä spotrebného a potravinárskeho tovaru na vnútornom trhu. Pre tieto aktivity treba vytvárať výhodné legislatívne, administratívne a ekonomické podmienky, pretože okrem prínosu vyplývajúceho z vlastnej výrobnjej produkcie sú aj dôležitým zdrojom pracovných príležitostí.

Hospodárska činnosť v obci

Názov firmy	Sídlo firmy, miesto podnikania	Predmet činnosti
COOP, Krupina	Veľká Ves nad Ipľom č. 120	Obchodná činnosť s rozličným tovarom, prevažne potravinami.
Ing. Ladislav Naszvaďi	Veľká Ves nad Ipľom č. 120	Pohostinstvo
Ondrej Huszár	Veľká Ves nad Ipľom č. 65	Pohrebníctvo
Mgr. Ľubica Tóthová	Veľká Ves nad Ipľom č. 122	Lekáreň
Interpramed, MUDr. Ida Repková	Veľká Ves nad Ipľom č. 122	Všeobecný lekár pre dospelých
MUDr. Peter Koteles	Veľká Ves nad Ipľom č. 122	Stomatológ
MUDr. Alica Rigóová	Veľká Ves nad Ipľom č. 122	Všeobecný lekár pre deti a dorast
POŠTA, a.s.	Veľká Ves nad Ipľom č. 184	Pracovisko pošty
PDA Ipeľ, Balog nad Ipľom	Veľká Ves nad Ipľom č. 184	Poľnohospodárska výroba
Slov. vodohosp. podnik	Veľká Ves nad Ipľom č. 201	Správa vodných tokov

Zdroj: Živnostenský a obchodný register SR, 2007

Poľnohospodárska prvovýroba

Poľnohospodárstvo má v obci veľkú tradíciu. V minulosti tu mal veľkú tradíciu mlyn. Mlyn pôvodne postavený ako vodný mlyn. Mlyn pracoval pod národnou správou do roku 1950, ale potom bola jeho činnosť zastavená. Až do roku 1970 ho využívalo JRD Veľká Ves nad Ipľom na šrotovanie a skladovanie. Po mnohých zmenách vlastníkov nakoniec v roku 2008 dal vtedajší majiteľ mlyn zbúrať, čo je z historického hľadiska pre obec nenahraditeľná škoda, keďže to bola v obci, okrem kostola, jediná historická budova a to v dobrom technickom stave.

V súčasnej dobe na väčšine poľnohospodárskej plochy obce hospodári PDA Ipeľ, Balog nad Ipľom a niekoľko menších SHR.

Lesné hospodárstvo

Základným právnym predpisom upravujúcim starostlivosť o lesy je zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona sú lesy jedným z najväčších bohatstiev našej vlasti, sú jednou zo základných zložiek životného prostredia a poskytujú trvalý zdroj dreva pre priemyselné odvetvia. Lesy ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov, aj ich spoločenstiev, uchovávajú prírodné krásy a sú aj zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva.

V záujmovom území lesné pozemky pokrývajú 15 % jeho rozlohy a nachádzajú sa v severozápadnej strane obce.

Lesné pozemky obhospodaruje štátny sektor (Lesy SR š.p. B. Bystrica OZ Krupina)

Drevinová skladba porastov je diferencovaná vzhľadom na nadmorskú výšku, expozíciu a ďalšie prírodné podmienky. Najčastejšie sa vyskytujúce dreviny v predmetnom území sú: dub cerový, dub letný, hrab obyčajný.

Poľovníctvo

Takmer celé územie veľkokrtíšskeho okresu má vynikajúce podmienky pre život poľovnej zveri. Je to dané množstvom lesných porastov, poľnohospodárskeho charakteru krajiny s možnosťou obživy, ako aj striedaním oboch druhov pôdneho fondu a množstvom remízok pre úkryt a odpočinok zveri. Podľa vyhlášky MP SR č. 91/1997 Z. z. o poľovných oblastiach

a o akostných triedach poľovných revírov je poľovný revír v obci zaradený do nasledujúcich srnčích poľovných oblastí a podoblastí:

- poľovní revír Balog nad Ipľom

Najpočetnejšou poľovnou srstnatou zverou je srnec hôrny, diviak lesný, jeleň obyčajný. Z pernatej zveri sa vyskytuje bažant jarabý, sojka obyčajná a rôzne druhy spevavcov, zo škodnej je to líška obyčajná a kuna lesná.

Katastrálne územie obce Veľká Ves nad Ipľom má poľovný revír s rozlohou 350 ha. Obec nemá vlastné poľovnícke združenie.

Rekreácia a cestovný ruch

Cestovný ruch je interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na jeho realizácii sa podieľa mnoho ďalších oblastí ako sú poľnohospodárstvo, priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Predstavuje komplex vzťahov a javov, ktoré výrazne prispievajú k tvorbe pracovných miest.

Národný program rozvoja cestovného ruchu SR na základe zhodnotenia ponukovej stránky územia a jeho vybavenosti a posúdenia dlhodobých vývojových tendencií dopytu v cestovnom ruchu navrhuje rozvíjať nasledovné nosné formy cestovného ruchu v rámci SR:

a) Letná rekreácia, pri vodných plochách založená na kúpaní a vodných športoch, hobby turizmus, cykloturizmus, rôzne alternatívne tzv. soft formy cestovného ruchu, poľovnícky cestovný ruch, rôzne športy.

b) Mestský a kultúrny cestovný ruch.

c) Zdravotný cestovný ruch v jeho klasickej liečebnej podobe, ktorý je potrebné zachovať a popritom rozvíjať zdravotný cestovný ruch (relax, fitness, prevencia, skrášľovanie, kondícia), ktorý začína prudko rásť prakticky v celosvetovom rozsahu.

d) Vidiecky cestovný ruch a agroturistika.

e) Doplnkové formy cestovného ruchu.

Na základe hore uvedenej klasifikácie nosných foriem cestovného ruchu Slovenska obec Veľká Ves nad Ipľom má reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj vidieckej turistiky vrátane agroturistiky.

Cez vidiecky turizmus sa do procesu turizmu a rekreácie zapája vidiecke osídlenie, a to:

- zabezpečením vybavenosti a služieb pre CR priamo v obciach,
- zabezpečením rekreačného pobytu v obciach a osadách, pričom tieto môžu získať aj funkciu rekreačného útvaru,
- poznávaním vidieckeho spôsobu života až aktívnou prácou v rámci tzv. agroturistiky.

4. SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
vysoká ponuka pracovnej silyprírodný potenciál pre rozvoj vidieckej turistikyrieka Ipľprítomnosť administratívnej a zdravotnej infraštruktúry	zvyšujúca sa migrácia obyvateľov vzdelaných a v produktívnom vekuzhoršujúca sa veková skladba obyvateľstva (narastá podiel prestárlych občanov)vysoká miera nezamestnanostistrata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnanýchnízka schopnosť čerpať štrukturálne fondy EÚprenos kompetencií na samosprávu bez finančného krytiau dlhodobo nezamestnaných je vysoký podiel ľudí bez vzdelania, príp. so základným vzdelaním a vyučenímnízka úroveň znalosti svetových jazykov u strednej a staršej generácieslabý marketing územianeefektívna sociálna politika štátuchýbajúca tranzitná cestná a železničná infraštruktúra
Príležitosti	Ohrozenia
vybudovanie mosta cez rieku Ipľ v Ipľskom Predmostímožnosť rozvoja tradičných a netradičných foriem poľnohospodárstvavyužitie územia pre rozvoj vidieckej turistiky a cestovného ruchu (turistické chodníky, múzeá a ľudové domy)spolupráca s BBSK	nesolventnosť obyvateľstva na vidiekudaňové zaťaženieodchod mladých a vzdelaných ľudí z obcenevysporiadané vlastnícke vzťahynejasné podmienky a meniace sa pravidlá v programoch EÚadministratívna náročnosť prípravy a realizácie projektovnepružná legislatíva, absencia zákonov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na obdobie 2014 - 2020

▪ voľná pracovná sila▪ partnerstvá existujúce a tvoriace sa▪ reforma verejnej správy▪ možnosti samosprávy (informácie, kompetencie)▪ nadviazanie na úspešné projekty v regióne aj mimo neho	▪ nesystémový prístup k poľnohospodárstvu

5 ANALÝZA PROBLÉMOV

Zástupcovia obce Veľká Ves nad Ipľom v spolupráci s realizačným tímom počas tvorby dokumentu identifikovali nasledovné problémy ako kľúčové pre riešenie v období najbližších 7 rokov:

- **nedobudovaná technická infraštruktúra** (rozšírenie diaľničnej siete - R7, R3 a prístupových komunikácií, vybudovanie cezhraničného mostu na rieke Ipľ, kanalizácia formou domových čistiarní alebo verejnej kanalizácie, miestne komunikácie, spevnené plochy a chodníky v obci, rekonštrukcia budov v majetku obce, verejná zeleň a verejné priestranstvá, odpadové hospodárstvo, alternatívne zdroje energií)
- **rozvoj občianskej infraštruktúry a cestovného ruchu** (ľudový dom, múzeum, viacúčelové ihrisko, sprístupnenie studničiek, turistický chodník, cyklistický chodník)
- **rozvoj ľudských zdrojov** (vzdelávanie a informovanosť občanov, riešenie otázky dlhodobej nezamestnanosti)

Za najväznejšie následky týchto problémov sa považuje:

- zlá sociálna situácia vyplývajúca z vysokej miery nezamestnanosti,
- malé možnosti seberealizácie sa miestneho obyvateľstva v pracovnej oblasti,
- migrácia mladých ľudí za prácou dočasne alebo natrvalo mimo obce aj do zahraničia (Česko, Nemecko, Rakúsko, Anglicko, Írsko).

Príčinami tohto stavu sú:

- nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci a v regióne,
- nízka úroveň využitia ponúkaných možností a daností obce,
- nedostatok finančných prostriedkov,
- nízka vôľa k seberealizácii občanov obce.

6 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

6.1 VÍZIA OBCE

Vízia je rámcovou predstavou o tom, ako by mala obec v budúcnosti vyzerat', aké miesto chce Veľká Ves nad Ipľom zaujať v rámci regiónu. Vízia má vyjadrovať nie len želanie, ale zároveň aj možnú predstavu o budúcnosti obce a jednotlivé ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce majú smerovať k jej naplneniu.

Stratégia obce Veľká Ves nad Ipľom obsahuje 3 špecifické ciele, ktoré sú rozdelené na opatrenia a aktivity. Opatrenia popisujú stav, ktorý sa realizáciou Programu rozvoja obce má dosiahnuť. Aktivity definujú konkrétne oblasti rozvoja, na ktoré sa bude obec v budúcnosti zameriavať.

Vízia na obdobie rokov 2014 – 2020:

Občania obce Veľká Ves nad Ipľom budú žiť v obci s dobrou infraštruktúrou a možnosťami trávenia voľného času pre mladých ale i starších. Obec bude aktívne ponúkať danosti v oblasti rozvoja vidieckej turistiky, prírodných daností a bude rozvíjať aktívne cezhraničnú spoluprácu

6.2 IDENTIFIKÁCIA CIEĽOV A POPIS ROZVOJOVEJ STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ					
Zabezpečiť vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj obce Veľká Ves nad Ipľom, ktorý bude zameraný na zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok života v obci a rozvoj na báze zhodnotenia jej vnútorného prírodného potenciálu s využitím externých doplnkových zdrojov. Aktívne využívať cezhraničnú spoluprácu s Maďarskou republikou					
PRIORITY					
↓	↓	↓	↓	↓	↓
<i>1. BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKÉJ INFRAŠTRUKTÚRY</i>	<i>2. ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV</i>	<i>3. SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ</i>	<i>4. OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA</i>	<i>5. ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU</i>	<i>6. PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE</i>

7 IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC CIEĽOV A OPATRENÍ

7.1 OPATRENIA A AKTIVITY

PRIORITA č. 1 – BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

1.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

- Rekonštrukcia a vybudovanie komunitného, kultúrno - športového areálu
- Rekonštrukcia materskej školy
- Rekonštrukcia odvodňovacích kanálov a rigolov
- Rekonštrukcia chodníkov
- Vybudovanie hasičskej zbrojnice

1.2 Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry

- Zriadenie ľudového domu (skanzen), múzea
- Vybudovanie klubu dôchodcov
- Modernizácia, rekonštrukcia kultúrneho domu
- Vybudovanie amfiteátra
- Dobudovanie športového areálu s usporiadaním vlastníckych vzťahov

1.3 Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

- Technická príprava a vybudovanie kanalizačnej siete
- Technická príprava a vybudovanie ČOV
- Výstavba mostov cez rieku Ipľ

1.4 Budovanie a modernizácia obecnej infraštruktúry

- Vybudovanie a rekonštrukcia autobusovej zastávky
- Vybudovanie multifunkčného ihriska
- Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych chodníkov
- Obnova miestnej komunikácie
- Výstavba odvodňovacích kanálov

- Rekonštrukcia verejného osvetlenia
- Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
- Budovanie, modernizácia, rekonštrukcia obecných budov (obecný úrad, kultúrny dom, ZŠ, atď.)
- Rozšírenie bezpečnostného kamerového systému

PRIORITA č. 2 – ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

2.1 Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti obce

- Realizácia projektov aktivizácie
- Realizácia projektov zamestnanosti
- Realizácia rekvalifikačných kurzov

2.2 Rozvoj kultúrno-spoločenského života obyvateľov

- Rozvoj partnerstiev obcí (EGTC – cezhraničná spolupráca, EA CEA – Program Európa pre občanov)
- Realizácia kultúrno-spoločenských aktivít a športových podujatí
- Vytvorenie oddychových plôch, miestneho parku a pod.
- Vytvorenie a podpora kultúrno-vzdelávacieho sociálneho centra v obci

PRIORITA č. 3 – SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ

3.1 Podpora a rozvoj sociálnych služieb

- Zavedenie a rozvoj systému sociálnej starostlivosti – opatrovateľská služba
- Realizácia terénnej sociálnej práce
- Podpora programov sociálnej starostlivosti o starých, nevládných občanov
- Zabezpečenie výroby pokrmov a ich rozvoz sociálne odkázaným občanom

3.2 Podpora a rozvoj podnikania v obci

- Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)
- Tvorba prostredia pre podnikateľov a investorov
- Podpora a rozvoj programov pre rozvoj podnikania
- Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

PRIORITA č. 4 – OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1 Podpora a ochrana životného prostredia

- Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu, udržanie dosiahnutých cieľov
- Protipovodňové opatrenia
- Vybudovanie a vybavenie zberného dvora,
- Vybudovanie a rozšírenie skládky biologicky rozložiteľného odpadu – kompostovisko

4.2 Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci

- Realizácia ďalších programov ochrany životného prostredia
- Výsadba verejnej zelene – zelená infraštruktúra
- Vytvorenie podmienok a programy ekoturizmu

PRIORITA č. 5 – ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU

5.1 Budovanie turistickej infraštruktúry

- Rekonštrukcia prírodného klziska
- Vytvorenie náučného chodníka a oddychovými zónami, altánkom, preliezky pre deti
- Vybudovanie cyklotrás

5.2 Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu

- Podpora a rozvoj vidieckeho turizmu, agroturistiky (podpora turistických zariadení)
- Vybudovanie a skvalitnenie ubytovacích zariadení a služieb

PRIORITA č. 6 – PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE

6.1 Tvorba propagácie, zvýšenie informovanosti obyvateľov, efektívna informovanosť pre návštevníkov obce

- Modernizácia, skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach
- Vytvorenie informačných tabúl, propagačných materiálov (viacjazyčné) pre obyvateľov a návštevníkov obce
- Tvorba a vydanie monografie obce

8 AKČNÝ PLÁN

PRIORITA opatrenie	Plánovaná aktivita	Zdroj financovanie	Finančná náročnosť (v €)	Časový plán	Indikátory plnenia
PRIORITA č. 1 – BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY					
1.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry	Rekonštrukcia a vybudovanie komunitného, kultúrno - športového areálu	SF EÚ, **	150 000,00	2014 -2020	Rekonštrukcia a vybudovanie komunitného, kultúrno - športového centra pre potreby obyvateľov
	Rekonštrukcia, rozšírenie materskej školy	SF EÚ, **	20 000,00	2014 -2020	Rekonštrukcia a rozšírenie materskej školy, hlavne vybudovanie efektívneho vykurovacieho systému
	Rekonštrukcia a výstavba odvodňovacích kanálov a protipovodňových stavieb	ŠF EÚ, **	30 000,00	2014 -2020	Vybudovanie a rekonštrukcia odvodňovacích kanálov a protipovodňových stavieb v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Rekonštrukcia a chodníkov	ERDF, **	30 000,00	2014 -2020	Rekonštrukcia miestnych chodníkov v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Vybudovanie hasičskej zbrojnice	ŠF EÚ, **	200 000,00	2014 -2020	Výstavba hasičskej zbrojnice pre potreby protipožiarnej ochrany obyvateľov obce a ich majetku.
1.2 Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry	Zriadenie ľudového domu (skanzen), múzea	ŠF EÚ, **	30 000,00	2014-2020	Počet návštevníkov, rozvoj cestovného ruchu
	Vybudovanie klubu dôchodcov	X, **	30 000,00	2014 -2020	Počet dôchodcov, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na obdobie 2014 - 2020

	Modernizácia, rekonštrukcia kultúrneho domu	ERDF	100 000,00	2014-2020	Vybudované priestory kultúrneho domu, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Vybudovanie amfiteátra	X	80 000,00	2014-2020	Vybudovaný priestor, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Dobudovanie športového areálu	X	20 000,00	2014-2020	Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR, zvýšenie atraktivity obce
1.3 Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry	Technická príprava a vybudovanie kanalizačnej siete	X	500 000,00	2014 -2020	km vybudovanej kanalizácie Počet pripojených domácností
	Technická príprava a vybudovanie ČOV	X	500 000,00	2014 -2020	počet pripojených domácností
1.4 Budovanie a modernizácia obecnej infraštruktúry	Rekonštrukcia autobusovej zastávky	ŠF EÚ	10 000,00	2014 -2020	m ² upravenej plochy, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami
	Vybudovanie multifunkčného ihriska a detského ihriska	Program LEADER	50 000,00 25 000,	2014 -2020	početnosť využitia a počet užívateľov
	Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych chodníkov	X	50 000,00	2014 -2020	m zrekonštruovaných miestnych chodníkov
	Obnova miestnej komunikácie	ERDF	150 000,00	2014-2020	m zrekonštruovaných miestnych komunikácií
	Výstavba odvodňovacích	X	50 000,00	2014 -2020	materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na obdobie 2014 - 2020

	kanálov				výzvy
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	X	10 000,00	2014 -2020	Modernizácia, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	X	10 000,00	2014 -2020	Modernizácia, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Budovanie, modernizácia, rekonštrukcia obecných budov (obecný úrad, kultúrny dom, knižnica, atď.)	X	100 000,00	2014 -2020	Modernizácia, materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Úprava, rozšírenie bezpečnostného kamerového systému/protipožiarne zariadenie	ERDF	10 000,00	2014-2020	Skvalitniť komplexnú ochranu života, zdravia a majetku obyvateľov, návštevníkov obce
PRIORITA č. 2 – ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV					
2.1 Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti obce	Realizácia projektov aktivizácie	X	X	2014-2020	Realizácia aktivačných programov a prác v súlade s potrebami obyvateľov a podmienkami MPSVaR SR
	Realizácia projektov zamestnanosti	X	X	2014 -2020	Realizácia kurzov, školení a prednášok na podporu vzdelávania
	Realizácia rekvalifikačných kurzov	X	X	2014 -2020	Realizácia kurzov, školení a prednášok
2.2 Rozvoj kultúrno-spoločenského života obyvateľov	Rozvoj partnerstiev obcí (EGTC – cezhraničná spolupráca, EA CEA – Program Európa pre občanov)	X	X	2014 -2020	Realizácia rôznych programov rozvoja spolupráce a kultúrno-spoločenskej úrovne obyvateľov (pravidelných aj príležitostných) v súlade s možnosťami, záujmami

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na obdobie 2014 - 2020

	Realizácia kultúrno-spoločenských aktivít a športových podujatí	X	10 000,00	2014 -2020	Realizácia rôznych kultúrno-spoločenských podujatí (pravidelných aj príležitostných) v súlade s možnosťami, potrebami
	Vytvorenie oddychových plôch, miestneho parku a pod.	X	10 000,00	2014-2020	Počet vybudovaných zelených zón, upravené okolie,
	Vytvorenie a podpora kultúrno-vzdelávacieho sociálneho centra v obci	X	5 000,00	2014-2020	Realizácia rôznych kultúrno-spoločenských programov a pod.
PRIORITA č. 3 – SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ					
3.1 Podpora a rozvoj sociálnych služieb	Zavedenie a rozvoj systému sociálnej starostlivosti – opatrovateľská služba	X	30 – 40 000,00	2014 -2020	Realizácia terénnych služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, tvorba pracovných miest
	Realizácia terénnej sociálnej práce	X	30 000,00	2014 -2020	Realizácia terénnych služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, tvorba pracovných miest
	Podpora programov sociálnej starostlivosti o starých, nevládných občanov	X	X	2014 -2020	Realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy
	Zabezpečenie výroby a rozvozu stravy pre sociálne odkázaných občanov obce	X	X	2014 -2020	Realizácia prípravy a rozvozu stravy, počet stravníkov
3.2 Podpora a rozvoj podnikania v obci	Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	X, **	X	2014 -2020	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj prostredníctvom MAS
	Tvorba prostredia pre	X	X	2014 -2020	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na obdobie 2014 - 2020

	podnikateľov a investorov				prostredníctvom, účasť podnikateľov a investorov
	Podpora a rozvoj programov pre rozvoj podnikania	X	X	2014 -2020	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj prostredníctvom MAS
	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	X	X	2014-2020	Zlepšenie životných podmienok obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest
PRIORITA č. 4 – OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA					
4.1 Podpora a ochrana životného prostredia	Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu, udržanie dosiahnutých cieľov	Environmentálny fond, Obec	50 000,00	2014 -2020	Počet zlikvidovaných skládok
	Protipovodňové opatrenia		50 000,00	2014 -2020	X
	Vybudovanie a vybavenie zberného dvora	Environmentálny fond, Obec	240 000,00		Počet užívateľov t zozbieraného odpadu
	Vybudovanie a rozšírenie skládky biologicky rozložiteľného odpadu – kompostovisko	Environmentálny fond, Obec	50 000,00	2014 -2020	Počet užívateľov t zozbieraného odpadu
4.2 Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci	Realizácia ďalších programov ochrany životného prostredia	Environmentálny fond, Obec	X	2014 -2020	X
	Výsadba verejnej zelene – zelená infraštruktúra	Environmentálny fond, MPRV SR	20 000,00	2014 -2020	m ² – výsadba zelene
	Vytvorenie podmienok a programy a programu ekoturizmu	Environmentálny fond, EPRFV	X	2014 -2020	Úroveň podpory

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na obdobie 2014 - 2020

PRIORITA č. 5 – ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU					
	Vytvorenie náučného chodníka a oddychovými zónami, altánkom, preliezky pre deti	X	50 000,00	2014 -2020	počet vybudovaných a udržiavaných chodníkov a informačných tabúľ, aktualizácia oznamov
	Vybudovanie cyklotrás	X	X	2014 -2020	Počet návštevníkov, Počet vybudovaných a udržiavaných cyklistických chodníkov a informačných tabúľ, aktualizácia oznamov
5.2 Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu	Podpora a rozvoj vidieckeho turizmu, agroturistiky (podpora turistických zariadení)	MAS, EPRFV	50 000,00	2014 -2020	Počet návštevníkov, počet vybudovanej a udržiavanej turistickej infraštruktúry
	Vybudovanie ubytovacích zariadení a služieb	MAS, EPRFV	X	2014 -2020	Počet návštevníkov, počet vybudovanej a udržiavanej turistickej infraštruktúry
PRIORITA č. 6 – PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE					
6.1 Tvorba propagácie, zvýšenie informovanosti obyvateľov, efektívna informovanosť pre návštevníkov obce	Modernizácia, skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach	MAS, EPRFV, iné fondy, **	10 000,00	2014 -2020	Počet vybudovaných a udržiavaných verejných informačných tabúľ, aktualizácia oznamov, výziev
	Vytvorenie informačných tabúľ, propagačných materiálov (viacjazyčné) pre obyvateľov a návštevníkov obce	MAS, EPRFV, iné fondy, **	20 000,00	2014 -2020	Počet vytvorených propagačných materiálov (tlačených, elektronických)
	Tvorba a vydanie monografie obce	iné fondy, **	7 000,00	2014 -2020	Kvalita, obsah monografie obce, propagácia obce

X - odhad rozpočtu bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie

*** uvedený je hlavný zdroj financovania, je nutné počítať so spolufinancovaním*

9 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

9.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja budú plynúť z nasledovných zdrojov:

- **Rozpočet obce** je základným zdrojom financovania aktivít. Výška voľných prostriedkov je však limitovaná a preto je vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na nasledovné:
 - **zabezpečiť prípravu projektov** – projektová dokumentácia, príprava žiadostí
 - na čerpanie finančných prostriedkov z eurofondov a podobne
 - **spolufinancovanie projektov**
 - **financovanie bežných aktivít** – ide najmä o neinvestičné aktivity v oblasti služieb obyvateľom alebo podpore kultúrneho a športového života
- **Ostatné verejné zdroje**, najmä prostriedky ŠFRB sú vhodné na financovanie bytovej výstavby. Príležitosti na získanie nenávratnej finančného príspevku zo štátneho rozpočtu sú v značnej miere obmedzené.
- **Súkromné zdroje** – je možné použiť najmä na v projektoch, ktoré sú orientované na podporu podnikateľského prostredia a súkromný sektor z neho bude mať tiež osov.
- **Štrukturálne fondy EÚ** – je možné použiť na financovanie mnohých projektov .
- **Úverové zdroje** – úvery sú vhodné na riešenie akútnych investičných potrieb prípadne na
 - financovanie aktivít s pozitívnym dopadom na rozpočet obce.

9.2 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

PHSR obce Veľká Ves nad Ipľom (2014-2020), je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu v odborných komisiách a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. PHSR je živý dokument, ktorý je potrebné aktualizovať a upravovať podľa akútnych potrieb či možností financovania.

Strategické plánovanie podpory rozvoja obce je charakteristické najmä orientáciou podpory na dosiahnuté efekty, t.z.:

- hierarchickým usporiadaním cieľov,
- riadením na základe procesov,

- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- permanentným učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev,
- zodpovednosťou voči verejnosti,

Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti vynaložených nákladov sa budú iniciovať inovačné zlepšenia v rámci stanovovania cieľov v obci. Informácie o účinnosti a efektívnosti vynakladaných prostriedkov sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.

10 MONITORING A HOTNOTENIE

Monitorovanie je systematické a pravidelné zbieranie, analyzovanie a používanie informácií pre účely manažovania a rozhodovania. Monitorovanie splnenia PRO Veľká Ves nad Ipľom je možné na základe vyhodnotenia výsledkov ukazovateľov za jednotlivé cieľové oblasti. Indikátory budú presne stanovené v jednotlivých realizačných projektoch.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie. Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PRO,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s
- počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PRO.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a

poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Po implementácii bude pracovná skupina plniť aj funkciu monitorovania a hodnotenia. Konkrétne pôjde o sledovanie vývoja, smerovania a zmien vonkajších podmienok v obci, požiadaviek obyvateľov, ako aj požiadavky ďalších cieľových skupín (návštevníkov, investorov a podnikateľov). V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o realizovaných projektoch. Na základy výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období.

Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu. Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

Aktualizácia a modifikácia PRO sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie PRO, ktorý bude obsahovať konkrétne nové opatrenia, aktivity a úlohy. Tento návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PRO bude spojené s možnosťou získať

finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru pre PRO alebo obecného zastupiteľstva.

ZÁVER

PHSR je spracovaný na báze viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Časť PRO je zameraná na komplexnú analýzu v oblastiach ako demografia, nezamestnanosť, hospodársku oblasť, sociálnu a technickú infraštruktúru a iné oblasti, ktoré popisujú a analyzujú súčasný stav v obci, ktorý je detailnejšie rozpracovaný v SWOT analýze popisujúcej silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. PRO je dôležitým strategickým, systémovým a koncepčným dokumentom pre zabezpečovanie zásadných aktivít rozvoja v zmysle definovaných cieľov, priorít, opatrení a financovania. Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch (VÚC), je dokument PRV účelovo a explicitne zameraný na ciele a priority rozvoja kraja a Národného Strategického plánu rozvoja vidieka SR. Sleduje sa tým najmä možnosť využívania nástrojov pomoci EÚ, to znamená využitie štrukturálnych fondov a kohézneho fondu.

Vykonalnosť PRO bude závislá od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným ústredným riadiacim orgánom a ich sprostredkujúcim implementačným agentúram také projekty, ktoré budú konkurencieschopné. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PRO bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne doplňovať a o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie opatrenia, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce.

Nástrojom pre naplnenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu regionálneho rozvoja SR je PRO ako základný programovací dokument pre uskutočňovanie regionálnej politiky ako aj základný rámec pre budúce projekty, v oblasti znižovania regionálnych disparít. Program zároveň odráža aj nový spôsob spolupráce s EÚ založenej na princípoch partnerstva, otvorenosti, subsidiarity a hospodárskej a sociálnej súdržnosti na úseku regionálneho rozvoja. Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť spoločnosti, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Elek Fenyés: Magyarország Geographiai Szótara (Pest, 1851)

ENTIRE – 02/2013, Ako na nové programové obdobie?, magazín

<http://e-obce.sk>

<http://www.obce.info>

<http://www.statistics.sk>

<http://www.velkavesnadiplom.sk>

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2014 - 2020

Národný strategický referenčný rámec SR 2007 – 2013

Partnerská dohoda SR na roky 2014 –2020 – návrh

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011. Štatistický úrad SR, 2012.

Štatistický úrad SR – data cube, 2015

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku , 2. Časť

www.podnemapy.sk

Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 539/2008Z.z. o podpore regionálneho rozvoja

PRÍLOHY

- Uznesenie – schválenie PHSR obce Veľká Ves nad Ipľom

OBEC VEĽKÁ VES NAD IPĽOM

Veľká Ves nad Ipľom 124, 991 10 Veľká Ves nad Ipľom, IČO 00319627

Uznesenie OZ vo Veľkej Vsi nad Ipľom č. 52/2015 zo dňa 17.12.2015

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkej Vsi nad Ipľom, v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. Zákon o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z.

schvaľuje

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Ves nad Ipľom na roky 2014 - 2020.

Vo Veľkej Vsi nad Ipľom dňa 17.12.2015

Ing. Ladislav Kerata
starosta obce

Telefón / Fax :
047/4888 121

IČO:
00319627

E-mail:
urad@velkavesnadiplom.sk